

Oponentský posudek na bakalářskou práci Heleny Budilové
Současné reprodukční chování rwandské populace

Demografické studium zemí Subsaharské Afriky je obvykle omezeno zdroji a kvalitou dat. Modely průběhu demografické revoluce jsou také často ovlivněny neočekávanými událostmi, které naruší probíhající změny v reprodukčním chování. Rwanda představuje příklad země, kde demografická přeměna byla výrazně ovlivněna válkou.

Předkládaná bakalářská práce má rozsah 86 stran včetně příloh a je členěna do sedmi kapitol. V úvodní kapitole autorka zdůvodňuje výběr země a informuje o cílech a struktuře práce. Hlavním cílem práce je zhodnocení demografické situace s ohledem na historické události, které ovlivnily reprodukční chování rwandské populace. Zmiňované dílčí cíle (historický vývoj, programy plánovaného rodičovství, faktory ovlivňující reprodukční chování) v podstatě doplňují hlavní cíl práce.

Druhá kapitola představuje zdroje informací, vzhledem k tématu se jedná o cizojazyčnou literaturu týkající se především historických souvislostí demografické situace ve Rwandě. Autorka se v této oblasti dobře orientuje, v závěru práce je uveden rozsáhlý seznam odkazů (str. 76 – 81) na literaturu. V rešerši literatury autorka formuluje i výzkumné otázky své práce, které vychází z hlavního cíle práce, jejich uvedení v této kapitole není zcela obvyklé. Třetí kapitola má metodologický charakter, informuje o zdrojích dat a konstrukci použitých ukazatelů. Socioekonomických a demografickým charakteristikám Rwandy včetně historického vývoje je věnována kapitola čtvrtá, v které jsou uvedeny také informace o programech plánovaného rodičovství. Obecné teoretické otázky týkající se demografické revoluce a demografické dividendy bez podrobnější specifikaci k situaci ve Rwandě jsou uvedeny v páté kapitole, vhodnější by bylo jejich uvedení za metodickou část. Za stěžejní lze považovat kapitolu šestou s názvem Analýza reprodukčního chování ve Rwandě. Tato část práce je zaměřena na proces porodnosti, jeho základní charakteristiky, zhodnocení programů plánovaného rodičovství, užívání antikoncepce a faktory ovlivňujících reprodukční chování. V závěru práce autorka shrnuje výsledky svého zkoumání, hodnotí naplnění cílů práce a dochází k očekávanému závěru, že populační vývoj Rwandy byl výrazně ovlivněn politickou situací a jejími důsledky.

Práce přináší celou řadu zajímavých informací, problémem je ale jejich prezentace. Za nedostatek považuji jejich neuspořádanost, jednotlivá témata se často v různé podobě opakují, k diskuzi je i struktura práce. Uvádět jednotlivé konkrétní příklady je obtížné, je tak v podstatě pojata celá práce. Na druhé straně však lze velmi ocenit zájem, neobvyklé téma a vlastní šetření přímo v terénu. Bližší informace o terénním výzkumu by byly jistě přínosem. Autorka se v práci zaměřila téměř výhradně na proces porodnosti, charakteristiky úmrtnosti jsou uvedeny pouze okrajově v kapitole o demografických charakteristikách (4.3).

I přes uvedené připomínky autorka prokázala schopnost orientace v dané problematice, práce má i všechny formální náležitosti. Předkládaná bakalářská práce Heleny Budilové *Současné reprodukční chování rwandské populace* splňuje požadavky kladené na tento typ práce a doporučuji ji přijmout k obhajobě.

RNDr. Květa Kalibová, CSc.

25.8.2020